

POSTANOWIENIE

Dnia 19 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Sądej

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 19 listopada 2015r.,
sprawy **A. S.**,
skazanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 163 § 1 pkt 1 k.k. i in.,
z powodu kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych [...],
od wyroku Sądu Okręgowego w P.
z dnia 19 maja 2015r., zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w J.
z dnia 27 listopada 2014r.,

p o s t a n o w i ł :

- 1) na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. pozostawić bez rozpoznania kasację w części obejmującej zarzuty drugi i trzeci;**
- 2) oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną w zakresie zarzutu pierwszego;**
- 3) obciążyć oskarżycieli posiłkowych kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

A. S. powyższymi wyrokami został prawomocnie skazany na karę roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby, między innymi za czyny wyczerpujące znamiona art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 163 § 1 pkt 1 k.k. oraz art. 190 § 1 k.k. Zgodnie z art. 523 § 3 k.p.k. kasacja na niekorzyść może zostać wniesiona jedynie w razie uniewinnienia lub umorzenia postępowania z przyczyn wskazanych w art. 17 § 1 pkt 3 i 4 k.p.k. Artykuł 523 k.p.k. w § 4 dopuszcza od tego ograniczenia wyjątki stanowiąc, iż nie obejmuje ono kasacji wywiedzionej z powodu uchybień wymienionych w art. 439

k.p.k. (pkt 1), lub przez podmioty szczególne (pkt 2). Ten ostatni przypadek, rzecz jasna, w sprawie nie wystąpił, natomiast w zakresie pierwszego, autor kasacji wskazał na wystąpienie w sprawie bezwzględnych przyczyn odwoławczych określonych w art. 439 § 1 pkt 2 i 4 k.p.k.

Poza powyższym, pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych podniósł także zarzut rażącego naruszenia prawa procesowego, mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, to jest art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 455 k.p.k., art. 54 § 1 k.p.k. w zw. z art. 56 § 1 k.p.k. w zw. z art. 45 Konstytucji RP, art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 2 k.p.k., art. 92 k.p.k. (pkt II), który to zarzut wręcz warunkował wystąpienie zarzutu pierwszego. W końcu, autor kasacji podniósł również zarzut rażącej niewspółmierności kary, poprzez orzeczenie jej w rażąco łagodnym wymiarze (pkt III).

W pierwszym rzędzie niezbędnym jest podkreślenie normatywnego zakresu zastosowania przepisu art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k., od wielu lat konsekwentnie określanego w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. np. postanowienie SN z dnia 26 lutego 2004r., IV KK 298/03, OSNKW 2004, z. 4, poz. 46 czy postanowienie SN z dnia 10 grudnia 2014r., IV KK 214/14, OSNKW 2015, z. 5, poz. 43). Zakres ten ogranicza stronę do uprawnionego podniesienia w kasacji wyłącznie zarzutów z kręgu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k., natomiast nie otwiera drogi do formułowania zarzutów innych, choćby odwoływały się do pozostałych podstaw kasacyjnych z art. 523 § 1 k.p.k. Tym samym ograniczenie z § 4 pkt 1 tego artykułu określa kognicję kasacyjną także wyłącznie do oceny wystąpienia uchybień określonych w art. 439 k.p.k. W konsekwencji, gdy w nadzwyczajnych środkach zaskarżenia zawarte są zarzuty nierespektujące tych warunków, nie podlegają one rozpoznaniu przez Sąd Najwyższy, jako niedopuszczalne z mocy ustawy. Tylko takie rozumienie omawianego ograniczenia oddaje jego istotę, wykluczając podejmowanie przez strony zabiegów zmierzających do obejścia dyspozycji art. 523 § 2 i 3 k.p.k.

Implikacją takiego stanu rzeczy była konieczność pozostawienia bez rozpoznania zarzutów podniesionych w punktach II i III kasacji pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych (art. 531 § 1 k.p.k.), bowiem żaden z nich nie należał do kategorii bezwzględnych przyczyn odwoławczych, nie wspominając już o tym, że

zarzut rażącej niewspółmierności kary pozostaje również poza zakresem zastosowania art. 523 § 1 k.p.k.

W zarzucie pierwszym kasacji pełnomocnik wskazał na wystąpienie uchybień, o których mowa w art. 439 § 1 pkt 2 i 4 k.p.k. Miały one być konsekwencją naruszenia norm z art. 25 § 1 pkt 1 k.p.k. i art. 28 § 4 k.p.k., poprzez rozpoznanie sprawy przez niewłaściwe rzeczowo sądy oraz nieprocedowanie w składzie przewidzianym dla spraw o przestępstwa, za które ustawa przewiduje karę dożywotniego pozbawienia wolności (art. 28 § 4 k.p.k.).

Był to zatem jedyny podlegający kontroli kasacyjnej zarzut, który należało ocenić jako bezzasadny w stopniu oczywistym.

Naruszenie przepisów o właściwości rzeczowej sądów skarżący wywodził nie z typizacji czynów przypisanych prawomocnym wyrokiem (art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 163 § 1 pkt 1 k.k.; art. 190 § 1 k.k.; art. 193 k.k.; art. 288 § 1 k.k.), lecz z dokonanej przez siebie subsumpcji prawnej drugiego z przestępczych zachowań A. S., polegających na grożeniu Z. S. pozbawieniem życia i spaleniem, przy jednoczesnym oblaniu go benzyną. Zdaniem pełnomocnika oskarżycieli, zachowanie to wyczerpywało znamiona usiłowania zabójstwa Z. S., co winno znaleźć stosowne odzwierciedlenie w kwalifikacji prawnej, która z kolei determinować miała właściwość rzeczową sądów. Kwestię tę skarżący podnosił już w apelacji, wskazując wówczas na naruszenie prawa materialnego, z którym połączył wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej (art. 439 § 1 pkt 4 k.p.k.). W aspekcie tych zarzutów Sąd *ad quem* dokonał kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia, uzasadniając swoje stanowisko co do akceptacji ustalenia, że zamiarem towarzyszącym skazanemu było zastraszenie pokrzywdzonego, nie zaś jego zabójstwo (str. 8-9 uzasadnienia). Zasadność tej argumentacji, jak już powyżej wskazano, pozostaje poza kognicją kasacyjną Sądu Najwyższego. Niemniej, niestwierdzenie przez Sąd Okręgowy obrazu prawa materialnego wykluczyło tezę o naruszeniu przepisów o właściwości rzeczowej sądów i wystąpieniu określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. bezwzględnej podstawy odwoławczej.

W kasacji pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych, zdecydowanie negując zasadność rozstrzygnięcia Sądu *ad quem*, powołując te same okoliczności, w

dalszym ciągu obstawał przy stanowisku, że zaskarżony wyrok dotknięty jest uchybieniami wskazanymi w art. 439 § 1 pkt 2 i 4 k.p.k., jako że skazany dopuścił się zbrodni usiłowania zabójstwa.

W tym stanie sprawy oczywistym pozostaje, że zarzut wystąpienia wskazywanych bezwzględnych podstaw odwoławczych, immamentnie powiązany z zarzutem rażącego naruszenia prawa, tylko wówczas mógłby się zmaterializować, kiedy zostałby uwzględniony ten drugi zarzut kasacji – zmierzający do wykazania błędnej subsumpcji drugiego z czynów przypisanych A. S. Jednakże, z powodu omówionych już ustawowych ograniczeń, ten drugi zarzut pozostawał poza możliwością kasacyjnej oceny. Pozostać zatem trzeba na gruncie takiego rozstrzygnięcia sprawy, jakie wynika z wyroku Sądu Okręgowego, prawomocnie przypisującego A. S. popełnienie pięciu występków, do rozpoznania których w pierwszej instancji właściwy rzeczowo pozostaje sąd rejonowy, orzekający w składzie jednego sędziego – art. 24 § 1 k.p.k. w zw. z art. 25 § 1 k.p.k. oraz art. 28 § 1 k.p.k. W tych zatem realiach sprawy nie było podstaw do stwierdzenia wystąpienia wskazywanych w kasacji, jak również innych, bezwzględnych podstaw odwoławczych.

W konsekwencji trzeba stwierdzić, że zarzut pierwszy kasacji był bezzasadny w stopniu oczywistym, co implikowało jego oddalenie na podstawie art. 535 § 3 k.p.k.

Na podstawie art. 633 k.p.k. oskarżyciele posiłkowi zostali obciążeni kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

kc

